

KIBRIS TÜRK GENÇLİK KONGRESİ

KIBRIS TÜRK GENÇLİK KONGRESİ

31 AĞUSTOS – 1 EYLÜL 2019

ÖZET ÇALIŞMA RAPORU

İÇİNDEKİLER

Özet	3
Çevre Komitesi	4
Eğitim Komitesi	8
Ekonomi Komitesi	15
Sağlık Komitesi	19
Toplum A Komitesi	23
Toplum B Komitesi	27
Ekibimiz	34

ÖZET

31 Ağustos – 1 Eylül 2019 tarihleri arasında Doğu Akdeniz Üniversitesi Rauf Raif Denktaş Kültür ve Kongre Sarayı'nda düzenlenen Kıbrıs Türk Gençlik Kongresi, çeşitli belediye ve partilerden gelen 202 gencin katılımı ile gerçekleşmiştir.

Çevre, eğitim, ekonomi, sağlık ve toplum (A ve B) komitelerinde iki gün boyunca toplam 10 saat boyunca süren tartışmalar sonucunda birçok farklı konuda gençlerin görüşleri alınmıştır. Toplamda 19 moderatör ve 20 teknik ekip üyesinin yardımı ile gerçekleşen kongrede toplumumuzun her kesiminden 18-28 yaş arası genç son derece sağlıklı bir ortamda fikirlerini tartışma fırsatı bulmuştur.

Komitelerimizden çıkan kararlar geniş bir yelpazedeki konularda gençlerin görüşlerine ışık tutmaktadır. Fikir birliğiyle işaret edilen konular arasında kent-kırsal arası fırsat eşitsizliği, gençlerin siyasi partilerde seslerinin duyulmadığına dair düşünceleri, toplumsal cinsiyet kalıplarının yıkılmasına ve farklı cinsel yönelimlerin özgürce yaşanabilmesine dair talepler, ruh sağlığı ve cinsel sağlık dâhil olmak üzere birincil sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi, uyuşturucuyla ilgili rehabilitasyona vurgu ve basın tarafından gençlerin ifşasının durdurulması, eğitimdeki olanaksızlıkların ve yabancı dil dersleriyle (Yunanca dâhil olmak üzere) müfredat eksikliklerinin giderilmesi talebi, plastikten çöplere çeşitli konularda çevre hassasiyetleri yer almıştır.

Kongrenin sonunda toplanan Genel Kurul tarafından oy birliği ile gelecek yıl yaz aylarında kongrenin tekrar düzenlenmesi kararı çıkmıştır. Aynı zamanda da kongreden çıkan kararların takipçisi olacak ve gençleri ortak bağımsız bir çatı altında toplayacak geniş katılımlı bir örgüt kurulmasına karar verilmiştir.

ÇEVRE KOMİTESİ

İklim Krizi

Doğal afetler göze alındığında ülkemiz kentlerinin alt yapı eksikliği olduğu konusunda oy birliği sağlandı.

KKTC’de çevre adına atılan adımların yeterliliği noktasında oy birliği sağlanamamış olmasına rağmen geliştirilebilir olduğu konusunda fikir birliğine varılmıştır. KKTC’de iklim ve çevre bilincini artırmak için eğitimi artırmak gerektiği belirtildi.

İmar Planları ve Şehircilik

Mevcut imar planlarının doğayı gözetmediği konusunda oy birliği sağlandı.

Hâlihazırda hazırlık aşamasında olan imar planlarının çevresel açıdan sürdürülebilirliği konusunda konsensüs sağlanamadı. Bu konuda bilgi eksikliği olduğuna ve toplumun bilinçlendirilmesinin gerektiği konusunda fikir birliği sağlandı.

Şehirlerde prefabrik ve çelik ev yapımlarının desteklenmesi konusunda kesin bir oy birliği sağlanamamasına rağmen, fikrin hayata geçirilmesinin etkili olacağına dair fikir birliğine ulaşılmıştır.

Köylerde dokuya uygun kerpiç yapıların çevresel ve ekonomik açıdan desteklenmesinin oy birliğiyle önemli olduğuna karar verilmiştir.

Doğal Kaynaklar

KKTC’de yer altı kaynaklarının sürdürülebilir olmadığına oy çokluğuyla karar verilmiştir.

Doğal su kaynaklarının kullanımının etkin bir şekilde desteklenmediği oy birliğiyle belirtilmiştir.

Doğal su kaynaklarının azalması ve kirlenmesi oy çokluğuyla bireysel bir sorun olduğuna karar verilirken, oy birliğiyle yönetimsel bir sorun olduğuna da karar verildi.

KKTC’de madenlerin önlemler alınsa bile açılmaması konusunda oy birliğine ulaşıldı, madenlerin çevreye olan zararlarının göz önünde bulundurulması gerektiği vurgulandı.

Hayvan Hakları

Veganizmin hayvan hakları sorunlarına çözüm olduğu konusunda konsensüs sağlanamadı. KKTC’de veganizmin sürdürülebilirliğinin sorgulanması gerektiği belirtildi.

KKTC’de avcılığın yasaklanması konusunda konsensüs sağlanamadı. Avcılık yapan kesimin kısıtlanmasının etik olmadığı konusunda fikir birliği sağlandı.

KKTC’de av politikasının sürdürülebilir olmadığı noktasında oy birliği sağlandı.

Eğitim politikasının avcılığın azalmasına yardımcı olacağı oy çokluğuyla belirlenmiştir.

Av çiftliklerinin açılması konusunda konsensüs sağlanamadı. Av çiftliklerinin doğada avlanmayı azaltacağı konusunda düşünce birliği olmasına rağmen av hayvanlarının öldürülmek için büyütülmesinin etik olmadığı konusunda fikir birliği sağlandı.

Av kotası uygulamalarının sürdürülebilirliği konusunda konsensüs sağlanamadı.

Sokak hayvanlarına kısırlaştırma yapılması konusunda fikir birliği sağlanamadı. Etikliği sorgulanırken kesin bir fikir birliği sağlanamadı.

Plastik Kullanımı ve Çevre Kirliliği

Çöp atma ve çevreyi kirletme adına cezai yaptırımların daha sık kullanılmasına oy birliğiyle karar verildi fakat bu denli yaptırımların sürdürülebilirliğinin sorgulanması ve takip edilmesi gerektiği konusunda fikir birliği sağlandı.

Plastik poşet vergilerinin verimliliği konusunda konsensüs sağlanamadı. Vergi gelirlerinin çevre koruma amacıyla kullanılması gerektiği konusunda fikir birliği sağlanmıştır.

Okullarda geri dönüşümün uygulamalı bir ders olarak verilmesinin önemli olduğuna oy çokluğuyla karar verildi.

Atık ve çöplerin denetiminin özelleştirilmemesine oy çokluğuyla karar verilirken, özerkleştirilmesi noktasında oy birliği sağlandı.

Enerji Sistemleri

KKTC’de enerji üretimi konusunda KIB-TEK’in yeşil enerji çerçevesinde atılan bireysel adımları desteklemediği ve mevcut enerji kaynaklarının fosil yakıt bazlı olmasından ötürü hava kalitesinin düştüğü belirtildi. Bunun yanı sıra, KIB-TEK tarafından yürütülen Güzelyurt güneş enerjisi projesinin yapıldığı fakat denetim eksikliği sebebiyle ortaya çıkan sorunların yapımı etkilediği belirtildi.

KKTC’de yenilenebilir enerji santrallerinin sürdürülebilirliği konusunda güneş enerjisinin izlenebilecek en uygun yol olduğu belirtilse de, KKTC’deki maddi imkânsızlıklardan ötürü bu denli büyük bir projenin olabilirliği sorgulandı. Bu noktada, yenilenebilir enerji üretiminde bireyselleşmeye değinilerek devlet fonları ve kredi yardımlarıyla bu toplumun teşvik edilmesi gerektiği değerlendirildi.

Avrupa’yla enterkonnekte bir elektrik sisteminin faydalı olduğu konusunda bir konsensüs sağlanamadı. Bu denli bir projenin enerji alımını kolaylaştıracağı konusunda fikir birliği sağlanmasına rağmen, KKTC’nin başka ülkelere bağımlı kalacağı noktasında da düşünce birliği sağlandı.

Türkiye’den kablo ile sürekli garantili elektrik alımı olmamasına oy çokluğuyla karar verildi. Enerji alımının tek bir ülkeye bağlı kalınmamak suretiyle yapılması gerektiği belirtildi. Bunun yanında KKTC’de enerji üretiminde oluşan sorunlar esnasında Türkiye ile kurulacak bir enerji yolunun avantajları olacağı da düşünülmüştür.

Türkiye’den ihtiyaç anında enerji alımı konusunda konsensüs sağlanamadı.

Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yapımı devam eden Akkuyu Nükleer Santrali'nin ve nükleer enerjinin güvenliği ve sürdürülebilirliği değerlendirildi. Bu noktada, herhangi bir nükleer felakette KKTC'nin büyük zarar göreceği belirtildi. Nükleer santrallere olan güvensizlik belirtildi.

Tarım ve Gıda Güvenliği

Çiftçilere kuraklık ödeneği verilmesi konusunda konsensüs sağlanamadı. Verilmesinin verimi artıracığı ve tarıma teşvik ettiği konusunda fikir birliği sağlandı.

Kuraklık ödeneklerinin tarıma teşvik edici başka alternatiflere döndürülmesi konusunda konsensüs sağlanamadı. Üreticilerin üretimi artırıcı düzenlemelerle teşviki noktasında sübvansiyonlara bağımlı kalınmasının doğruluğu sorgulandı.

Tarım arazilerinin kâr amacı ile otel yapımı için kullanımının oy birliğiyle uygun olmayacağına karar verildi.

Tarım arazilerinin tarım haricinde başka amaçlarla (butik otel, restoran) ile değerlendirilmesi konusunda konsensüs sağlanamadı. Tarım alanlarının kuraklık nedeniyle kullanılmayan alan olarak kaldığı ve farklı gelir kaynakları olan yollara gidebileceği konusunda fikir birliği sağlandı.

EĞİTİM KOMİTESİ

Eğitimde Müfredat Yapısı

Kuzey Kıbrıs'taki ortaöğretime dair katılımcılardan birbirinden farklı şikâyetler dile getirildi. Bu şikâyetlerin başında eğitim sisteminin kendisi yer aldı. Yapılan tartışmalar akabinde gerçekleştirilen oy sayımında katılımcıların mutlak çoğunluğu eğitim sisteminin ezberci temellere dayandığı konusunda fikir bildirdi. Bu bağlamda aşağıdaki çözüm önerileri katılımcılar tarafından önerildi:

- Derslerin bir monologdan ziyade öğrencilerin de aktif olarak kendilerine rol edinebilecekleri uygulamalı öğrenim metotlarının çoğaltılması ve farklı ders konularına yaygınlaştırılması;
- bu bağlamda ders saatleri içerisinde daha fazla münakaşa düzenlenmesi ve öğrencilere daha çok tartışarak öğrenme fırsatı verilmesi;
- müfredatın çok yoğun olduğu ve bu bağlamda derslerin yetiştirilememesinden genel olarak şikâyetçi olduğundan müfredatın daha az ders yoğunluğu olacak şekilde değiştirilmesi ve
- müfredatın Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi (ÖSYS) odaklı olmasından dolayı eğitim müfredatında Kıbrıs'a çok önem verilmemesi ve bunun mümkün mertebe değiştirilmesi.

Müfredatın bir diğer eksiği olarak müfredatın akademik anlamda değil, toplumsal anlamda da oynadığı role dikkat çekildi. Yapılan oylamada Kıbrıs genelinde verilen eğitimin öğrencilerin kişisel gelişimi açısından çok yetersiz olduğu oy çoğunluğuyla karara bağlandı. Bu bağlamda uyuşturucu ile mücadele, cinsel eğitim ve siber saldırılar baz alındığında eğitim sisteminin öğrencilere yeterli derecede eğitim verilemediğine dair bir konsensüs oluştu.

Katılımcıların büyük bir çoğunluğu okullarda uyuşturucu ve tütün ürünleri tüketimi anlamında büyük güvenlik eksiklikleri olduğunu belirtirken okullarda öğrencilere uyuşturucu ve tütün tüketimi ile mücadele adına verilen bilinçlendirme çabalarının kesinlikle yetersiz olduğunu belirtti.

Cinsel eğitim konusu tartışıldığında, katılımcılar arasında varılan mutlak fikir birliği okulda aldıkları cinsel eğitimin yeterli olmadığı yönündeydi (katılımcıların %3'ü yeterli cinsel eğitimi

aldığını söylerken katılımcıların %93'ü ise aldıkları cinsel eğitimi yetersiz buldu). Bu bağlamdaki ana eleştiri cinsel eğitimin öğrencilere öğretilmeye geç başladığını ve cinsel eğitimin öğrencilere daha genç yaşta, yaşlarına uygun bir şekilde verilmesi doğrultusunda fikir belirtildi.

Siber güvenlik açısından öğrencilere yeterli desteğin verilmediğini belirten katılımcılar okullarda verilen bilgisayar derslerinde bu konuların da işlenmesinin öğrencilerin siber güvenlikleri açısından fayda sağlayacağından bahsettiler.

Okullardaki din eğitimi de eğitim komitesinde en çok tartışılan konulardan biriydi. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu (%77) din eğitiminin sadece İslam'ı değil diğer geniş tabana sahip dinleri de kapsayacak şekilde değiştirilmesi konusunda fikir birliği sağlarken katılımcıların %13'ü din dersinin bu şekilde değiştirilmesine karşı çıktı. Katılımcıların kalanı (%10) bu konuya çekimser yaklaştı. Lakin bu bağlamdaki tartışmaların sonunda din derslerinin müfredattan kaldırılması üzerine iletilen soru üzerine katılımcıların %44'ü din derslerinin kaldırılması üzerine fikir bildirirken %52'lik kısım ise din derslerinin temelli olarak kaldırılmasına karşı çıktı.

Orta öğretimini kırsal kesimdeki ortaokul ve liselerde tamamlayan bazı öğrenciler genel olarak olanaksızlıklardan şikâyet etti. Bu bağlamda özellikle fen derslerinin öğrenilebilmesinde çok önemli bir yer tutan laboratuvar ve teknik ekipman alanında kırsal kesimden gelen katılımcılar olanaksızlardan şikâyet ederken bu olanaksızlıklardan ötürü aldıkları eğitimin pratikten yoksun kaldığını ve sadece teoride kaldığından şikâyetçi oldular. Bu bağlamda bazı katılımcılar ise müzik dersi için gerek duyulan ekipmanların da eksik olduğundan ve öğrenciler ile öğretmenlerin bu konudaki eksiklik üzerine Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığına yaptıkları başvuruların ise cevapsız kaldığı tespit edildi. Bu tartışmanın üzerine katılımcılara Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığının bu tip taleplere verdiği cevabın geç ve/veya önerdiği çözümlerin yetersiz kalıp kalmadığına dair iletilen soruya mutlak çoğunluk “yetersiz” (%90) cevabını verirken, katılımcıların geri kalanı ise kararsız kaldıklarını belirttiler.

Katılımcılar müfredatın öğrenciler tarafından anlaşılması bakımından öğretmenin rolüne de değindiler. Katılımcıların önemli bir kısmı (%63) ortalama bir öğretmenin beklentileri karşılama yetersiz olduğunu söylerken geriye kalan kesim (%37) bu konu üzerine çekimser fikir belirtti. Bu bağlamda bir grup katılımcı öğretmenlerin ders içi performanslarının denetlenip

puanlanması üzerinde dursa da bazı katılımcılar böyle bir puanlama sisteminin suistimale açık olduğunu, ve bir puanlama sistemi yerine hizmet içi eğitim kapsamında bu tip problemlerin çözülebileceğini aktardı. Öğretmenlerin denetlenmesi konusunda fikir belirten bazı katılımcılar hâlihazırdaki denetleme mekanizmasının çalışmadığını; teftiş edilecek öğretmenlerin müfettişlerin gelecekleri günleri önceden bilip ona göre hazırlık yaptıklarını; ve bunun akabinde yapılan teftişlerin eğitim kalitesini artırma ve öğretmenlerin denetimlerinde fayda sağlamadığı da kaydedildi.

Eğitim sistemine iletilen bir diğer eleştiri ise dersliklerin olması gerekenden çok daha fazla öğrenciye hizmet verdiği ve sınıflardaki fazla öğrenci sayısının öğrencilerin derse katılım ve dersi anlama oranlarını düşürdüğü belirtildi. Yapılan oylamada katılımcıların büyük bir çoğunluğu sınıflardaki yüksek öğrenci sayısının edinilen eğitim kalitesini olumsuz etkilediği doğrultusunda fikir belirtti.

Meslek Seçimi ve Yönlendirme

Katılımcılar ülkemizde öğrencilerin kendilerine uygun mesleği seçemedikleri yönünde ortak fikre vardılar. Bu bağlamda ailelerin öğrencilerin meslek seçimi konusunda önemli bir rolü olduğunu belirten katılımcılar buna rağmen öğrencilerin kendi mesleklerini özgür bir şekilde seçtiklerini söylediler. Bu bağlamda dile getirilen önemli hususlardan biri ise ailelerin meslek seçimi konusunda yeteri kadar eğitilmediği ve bu konuda adımlar atılması gerektiğidir. Bu bağlamda katılımcıların birçoğu okullarda sunulan rehberlik sistemini yetersiz bulmakla birlikte rehber öğretmenlerin gerek öğrencilerin kariyer planlamalarına yardım ve mental sıhhiyetlerini korumalarında yetersiz kaldıklarından bahsedildi.

Kariyer seçimi konusunda bahsi geçen meslek okulları içinse katılımcıların %88'i meslek okullarının toplum tarafından küçümsendiğini belirtirken katılımcıların hepsi meslek okullarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına dair fikir birliğine vardılar. Özellikle Kıbrıs'ın konumu gereği ihtiyaç duyulan denizcilik, tarım ve turizm sektörlerine uygun okulların işlevde olmaması ise önemli bir eksiklik olarak tespit edildi.

Okulların Güvenliği

Okulların güvenliği eğitim komitesinin ele aldığı önemli konulardan biriydi. Katılımcılar “İlk ve ortaöğretim yaşantınız süresince bir öğretmen ve öğrenci arasında fiziksel veya sözel şiddete tanıklık ettiniz mi?” sorusuna %97’lik bir oranla “evet” cevabını verdiler. Bu bağlamda katılımcılar genel olarak okullardaki güvenlik önlemlerini yetersiz bulup daha güvenli olmaları için somut adımlar atılması yönünde fikir belirtti. Bu bağlamda katılımcılar nöbetçi öğretmenlerin ve bekçilerin sayılarının artırılması gerektiği yönünde fikir bildirdiler. Aynı zamanda okul yapılarının doğal afetler karşısında dayanıklı olmadığını ve gerekli yatırım ile okulların gerçekleşebilecek deprem ve sel gibi felaketler için daha dayanıklı hâle getirilmesi konusunda fikir bildirildi. Katılımcılar aynı zamanda okul kantinlerinde çıkan yiyeceklerin sağlıksız olduğunu belirtti.

Yabancı Dil Eğitimi

Çoğunlukla devlet ilkokullarının İngilizcesi yetersiz olarak görülüyor, konuşma dilinin çok eksik olduğu vurgulanıyor ve öğretmen akademisinde İngilizce öğretmenlerinin ayrı eğitim almasını, aynı zamanda müzik öğretmenleri gibi diğer öğretmenlerin İngilizce eğitim verememesi öneriliyor. Tartışmalarda eğitimin geliştirilmesi için, konuşma dersinin artırılması ve görsel objelerle öğretimin olması önerildi. Mutlak çoğunluk ülkemizdeki yabancı dil eğitimini yetersiz olarak gördü. Yabancı dil eğitimine küçük yaşta başlanması en önemli etken olarak nitelendirildi. Bu bağlamda katılımcıların yarısı eğitim hayatlarının bir döneminde dışarıdan İngilizce ders aldıklarını söylediler.

Gençlere göre üçüncü dil öğretimi kesinlikle şarttır ve Yunanca devlet okullarında Fransızca ve Almanca gibi seçenek olmalıdır. Yunancanın üçüncü dil olarak öğretilmesi konusunda katılımcılarımız mutabık kaldı. Katılımcı gençler “çocuklara okul saatleri dışında da Yunanca öğretilmesi için bir eğitim aktivitesi imkânı sunulmalı” fikrinde konsensüse vardı.

Gençler Yunanca dilinin öğretilmesini istemelerinin sebebini şöyle sundular:

- Avrupa Birliği’nin destek verebilmesi.

- Güneydeki insanlara Yunanca konuşulunca onların görüşlerinin daha ılımlı hâle getirebilmesi.
- Dünyada Yunanca konuşan birçok insan olması.
- Güneyde iş bulma olanağının artması.
- Güneyden gelen insanlar ile daha iyi bir iletişim kurulması.
- Güneyde işleyenlerin Yunanca öğrenince zam alması.
- Genel olarak üçüncü dilin müfredatta yetersiz olduğunun düşünülmesi.

Devlet Kolejleri

Bütün katılımcılar çocuklara aile tarafından fazla baskı uygulandığı konusunda hemfikir oldu.

Katılımcılar derslerin okul saatleri ile bitmemesini, çocukların sınavı geçemeyince kendilerini başarısız olarak nitelendirmelerini, ailelerin birbirleriyle çocukları üzerinden yarışmalarının ve öğretmenlerin imaj elde etme çabalarını öğrencilere baskı sebepleri olarak gördüler. Ayrıca bu baskıların bölünmelere sebep olabileceğini savunanlar oldu.

Kolejlere giriş sınavlarının çocukların öz güvenini sarstığı konusunda fikir birliği sağlandı.

TMK gibi diğer ortaokulların da geliştirilmesi önerildi ve bunun da Avrupa Birliği fonu ve öğrencilerin aileleri ile yapılabileceği söylendi.

Gençlerin hepsi toplumdaki ayrıştırıcı bakış açısının etkili olmadığını belirtti.

Bütün katılımcılar kolejlerin varlığını sürdürmesinden yana oy kullandı.

Kolej giriş sınavlarına bir alternatif bulunması noktasında hemfikir kalındı.

Öğrencilerin orta birde değil de daha sonra gelecekleri hakkında seçimler yapmaları önerildi.

Bu sınavların ilkokul sonunda değil de ortaokulun sonunda yapılması önerildi ancak bu konuda fikir birliği sağlanamadı. Bazı katılımcılar ortaokulda öğrencilerin daha bilinçli olduğunu savunurken diğer gençler her türlü aynı baskının yine olacağını savundu.

Bütün gençler sınavda maddi yönden fırsat eşitsizliği olduğunu savundu. Bunların sebepleri olarak gençler şu sebepleri sundu:

- Sınıfta öğretmenlerin konuları tam bitirmemesi.
- Herkesin ne kadar soru çözülürse o kadar başarılı olunur mantalitesi.
- Herkesin özel dersleri karşılayamaması.

Burs, Borçlandırma ve Kontenjanlar

Borçlandırma sistemi getirilmesi konusunda her ne kadar katılımcıların %73'ü bu görüş için destek belirtse de ülkenin stabil olmayan ekonomik yapısı katılımcılar arasında önemli bir kaygı unsuru oldu.

Çoğunluğun hemfikir olduğu başka bir konu ise şimdiki burs tüzüğüne aksine burs ile verilecek para miktarının yurt dışında okuyan öğrenciler için yaşadıkları ülkenin maliyetlerine göre belirlenmesiydi. Yurt dışında okuyan öğrenciler için ayrıca bursların bölüme göre değil gidilen üniversite kalitesine belirlenmesi ve yurt dışında okuyan öğrencilere öncelik sağlanması katılımcıların genelinin barındırdığı bir fikirdi. Burs tüzüğüyle ilgili önemli bir eleştiri ise lisans bursları için belirlenen ihtiyaç fazlası bölümler listesi ve yüksek öğretim bursu için yürürlüğe giren kontenjan listesinin şeffaf olmayan bir şekilde yapılmış olması ve bu bölümlerin kararlaştırılmasında göz önünde bulundurulmuş verilerin de kamu ile paylaşılması gerektiği yönündeydi. Bu bağlamda öğrenciler ihtiyaç bursunun da gerçekçi olmayan bir gelir miktarına göre belirlendiğinde hemfikirdi.

Yapılan tartışmalar ve oylama sonucu katılımcıların büyük çoğunluğu Kuzey Kıbrıs bünyesindeki üniversitelerin ihtiyaç fazlası bölümleri için KKTC vatandaşlarına kontenjan belirlemesi yönünde fikir belirtti.

Ülkemizdeki Üniversiteler

Katılımcılara göre ülkemizdeki üniversiteler plansız bir şekilde büyümektedirler. Bu bağlamdaki plansızlık hem yeni açılan üniversitelerin çokluğu hem de yapılan binaların çarpık yapılaşması gibi problemleri beraberinde getirmeleri gibi sorunları ortaya koymaktadı. Bu bağlamda yapılan oylamada katılımcılar ülkede yeni üniversite açılmasının kısıtlanması gerektiğine oy birliğiyle karar verdi.

EKONOMİ KOMİTESİ

Özelleştirme

Katılımcılar büyük oranda özelleştirme politikasına kategorik olarak karşı olmadıklarını ancak geçmiş tecrübelerden dolayı çeşitli kaygılar taşıdıklarını dile getirmişlerdir. Bu kaygıların başında devletin özelleştirilen kurumlar üzerindeki denetim eksikliği ile özelleştirme ve ihale süreçlerindeki yasal ve fiilî sıkıntılardır. Düzgün ve hakkaniyetli bir yasal çerçeve ve denetim mekanizması oluşturulduğu ölçüde özelleştirme uygulamalarına karşı olumlu bir eğilim saptanmıştır.

İdeal olanın kamu işletmesi olduğu öne sürülse de bunun ülkemizde kamunun çarpık yapısından dolayı kamu işletmeciliğinin hayata geçmesinin olasılık dâhilinde olmadığı belirtilmiştir.

Bunların yanında özelleştirilecek veya hâlihazırda özelleştirilmiş kurumlardaki çalışanların haklarına ilişkin çeşitli kaygılar ve beklentiler dile getirilmiştir. Bununla birlikte bazı katılımcılar iş güvencesinin kişisel çabaya bağlı olduğunu, böylece özelleştirmenin hakkını vererek çalışanların hakkında bir ihlale yol açmayacağını belirtmiştir.

Katılımcılar ayrıca özelleştirmelerin doğru temeller doğrultusunda yapılamamasının temelinde devlet yapısının yattığı noktasında hemfikir olmuşlardır.

Döviz

Katılımcılar bireysel olarak dövizin hayatlarında etki sahibi olduğunda hemfikir oldular. Bunun başlıca nedeni ithal ettiğimiz ürünlerin çoğunun Türkiye'den gelmesine rağmen döviz olarak alındıkları için bize de fiyatları yüksek şekilde gelmeleridir. Bu dışa bağımlılığı tetikleyen ise iç üretimin yok denecek kadar az olması yönünde görüş belirtildi. Buna ek olarak katılımcılar arasındaki genel eğilim Avrupa Birliği üyeliği çerçevesinde avronun ülkenin para birimi hâline gelmesi yönündedir. Bunun yanında mevcut durum sürerken avroya geçiş çok az katılımcıdan destek görmüştür. Avrupa Birliği çerçevesinde avroya geçiş şikkının ardından en çok onay gören seçenecek ise mevcut durumun sürmesi, yani Türk lirası kullanımının devam etmesidir.

Bürokrasi

En çok dile getirilen sıkıntı bürokraside liyakat meselesidir. Üçlü kararname sistemi ve partizanlık liyakata engel olan en temel unsurlar olarak öne sürülmüştür. Kamuda liyakatin sağlanması için atamaların, terfilerin ve işe alımların işinde ehil olma kriteri ile yapılması dile getirilmiştir. Bürokratik işleyişte düzen ve istikrar olmaması ve gündelik ve geçici kararların baskın olması dile getirilen bir diğer sıkıntı olmuştur. E-devlet sisteminin bürokratik sisteme tamamen entegre edilmesi ve teknoloji kullanımının yoğunlaşmasının bu sıkıntıyı aşabileceği ve aynı zamanda, şeffaflıkla hesap verilebilirliği yaygınlaştıracağı konusunda hemfikir olunmuştur. Bürokratik işleyişin ekonomik sektörler ve yatırıma etkisi bakımından üzerinde uzlaşılan nokta ise devletin teşvikler ve yönlendirme konusunda başta tarım ve sanayi olmak üzere üretken ve uzun vadeli yatırımlara öncelik vermesidir.

Konut ve İskân

Katılımcıların neredeyse tamamı, yetişkin bireylerin ailelerinden ayrı kendi evlerine sahip olabilmesi talebinde hemfikir olurken, gençlerin mevcut gelir düzeylerinin ve satın alma güçlerinin böylesi bir seçeneği çok zorlaştırdığını ifade etmişlerdir. Bu sorunun üstesinden gelmek için ortaya konan çözüm önerileri arasında açık ara farkla öne çıkan devletin sosyal konut yapımında yeniden inisiyatif almasıdır.

Yabancıların alabileceği konut sayısının artırılmasının halkın konuta erişim sorununu, konut fiyatlarını yükseltmesi dolayısıyla, daha da açmaza soktuğu yönünde katılımcılar hemfikir olmuştur. Yabancılara konut satışı konusunda nasıl bir düzenleme yapılması gerektiği konusunda ise satışın yabancı alıcıya tamamen yasaklanmasını çok az kişi savunurken, alım izninin sınırlanması konusunda genel bir eğilim vardır.

Ekonomik Göç

Katılımcılar arasında hangi sektörün istihdam açısından en cazip olduğuna dair bir uzlaşma sağlanamamıştır. Katılımcıların çoğuna göre ülkemizdeki en kaliteli sektörler turizm, eğlence, kamu sektörü ve otomotiv pazarlamadır. Katılımcılara göre sadece alım gücü

sıkıntıları değil, aynı zamanda ülkedeki kamusal hizmetlerin kalitesizliği de ciddi bir sorundur. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu ülkemizdeki iş imkân ve olanaklarının yetersiz olduğunu dile getirmiştir.

Katılımcılar, Kıbrıslıların tembel olmasının ekonomik göçe yol açan bir faktör olduğu iddiasını büyük bir çoğunlukla reddetmiştir.

Vergilendirme

Katılımcıların çoğu vergi sisteminin şeffaf olduğunu düşündüler, ancak denetim mekanizmasının sıkıntılı olduğunu tespit ettiler. Tespitleri arasında vergi kaçakçılığının önemli bir problem olduğunu ve aynı zamanda bu konuyu çözmek için devletin “vergi ahlakı eğitimi” ve toplanan vergilerin toplanma amacına uygun hizmetler için kullanılması gibi sert adımlar atması gerektiğini savundular. Ayrıca, vergi kaçakçılığı yaygınlığının siyasi güvensizliklere bağlı olduğunu düşünenler oldu.

Ekonomik Kalkınma

Ekonomik kalkınma için öncelik verilmesi gereken sektörlerde katılımcılar tarım, teknoloji, turizm ve sanayi alanlarını işaret etmiştir.

Turizm sektörünün ekonomik kalkınmaya etkisi konusunda otellere ve kumarhanelere gelen turistlerin otel ve kumarhane dışında da ülke ekonomisine katkı sağlaması gerekliliği üzerinde durulmuştur. Bunun için, katılımcıların çoğunluğu devletin her şey dâhil otelciliğin dışındaki turizm modellerini teşvik etmesi gerekliliği dile getirilmiştir. Daha az sayıdaki bir katılımcı ise, mevcut turizm modelinin sürmesi gerektiğini söylemiştir.

Yükseköğrenim sektörü konusunda ise, sektöre uygulanan teşviklerin mevcut üniversitelere verilmesinin sürdürülmesinin yanında yeni açılacak üniversitelere artık teşvik verilmemesi görüşü hâkim olmuştur. Dahası, mevcut üniversitelere verilen teşviklerin, de daha seçici kriterlere dayandırılması gerekliliği vurgulanmıştır. Bir kısım katılımcı ise üniversitelere

teşvik modeli yerine belirli fakültelere ve ihtisaslaşma alanlarına teşvik verilmesi gerektiğini söylemişlerdir.

Katılımcıların büyük bir çoğunluğu dış ticarete ithalata bağımlılığın sorunlu boyutlarda olduğunu, bunu ortadan kaldırmak için sanayi üretimine daha fazla ağırlık verilmesi gerektiğini, ancak bunu yaparken de doğa odaklı bir gelişimin esas alınması gerektiğini dile getirmişlerdir.

SAĞLIK KOMİTESİ

Sağlığa Erişim ve Sağlık Sistemi

Sağlık ocakları konusunda ilk olarak katılımcılar ocakların kapatılmaması gerektiği yönünde hemfikir olup, bunu müteakiben oy birliği ile güçlendirilmesini talep etmişlerdir. Birincil basamakta sağlık sisteminin yeniden düzenlenmesi kapsamında aile hekimliğinin olması gerekliliği katılımcılarımızın mutabakat sağladığı bir konu olmuştur. Bununla beraber bu alanda atılması gereken birinci adımın aile hekimliği olmadığı yönünde de tüm katılımcılarımız görüş bildirmiştir.

Katılımcılar sağlık sistemine özel hastanelerin de dâhil edilebileceği bir genel sağlık sigortası sisteminin olumlu olacağı konusunda görüş bildirmiştir.

Fikir birliğine varılan bir diğer konu ise devletin sağlık kurumlarında, örneğin merkezî hastanelerde, hastanın iyi hâli için, hekimler ve diyetisyenlerin daha etkin bir iş birliği içinde olması gerektiğidir. Şu an birkaç belediyede aktif olarak uygulanması yerel sağlık hizmetlerinin (fizyoterapi, psikolog ve benzeri) diğer belediyelerde de uygulanması gerektiği düşünülmektedir.

Uyuşturucu

İlkokul seviyesinden başlayarak, farklı yaş seviyelerine uygun, madde bağımlılığı konusunda eğitim verilmesi gerekliliği üzerinde mutabık kalmıştır.

Katılımcılar, madde bağımlılarının gidebileceği bir yer olduğunu ve devletin sağladığı yeterli bir yardım olduğunu düşünmemektedir. Uyuşturucu bağımlılarının hapis hane yerine zorunlu olarak rehabilitasyon merkezine gönderilmesinde hemfikir olunmuştur.

Uyuşturucu madde kullanan bireylerin, üzerlerinde madde ile yakalandığı takdirde açık isimlerle basın tarafından ifşa edici nitelikte haberlerle konu alınmasının kabul edilemez olduğu konusunda görüş birliğine varılmıştır. Genel olarak bu haberlerin kişilerin kısaltılmış isimleriyle dahi olsa yapılmasının yanlış olduğu ve bu durumların basın tarafından hiç konu

edilmemesi gerektiği yönünde bir eğilim görülmüştür. Bunun yerine uyuşturucu madde satan kişilerin gazete haberlerinde ön plana çıkmasında hemfikir olunmuştur.

Cinsel Sağlık

Genel kanı, cinsel sağlık ile ilgili üniversite seviyesini de içerecek şekilde gençlerin yeterli bilgiye sahip olmadığı görülmüştür. Sağlık ve eğitim sistemlerimizde cinsel sağlığı daha ön plana çıkaracak bir revizyon gerektiği konusunda katılımcılar mutabık kalmıştır. Cinsellik ile ilgili eğitimin ilkökul seviyesine kadar inip yaşa uygun bir düzeyde verilmesi gerektiğine ve bunun sadece seminer olarak değil, müfredata geçirilecek ve haftalık ders programında belli bir ders altında yer alacak şekilde gerçekleştirilmesi gerektiği üzerinde durulmuştur.

Bununla birlikte birinci basamak sağlık hizmetlerinde cinsel sağlığın daha ön plana çıkarılması ve cinsel danışman bulunması gerektiğinde de katılımcılarımız hemfikir olmuştur. Birinci basamakta ayrıca basit cinsel yoldan bulaşan hastalıklar için var olan testlerin düzenli bir şekilde sağlanması gereksinimine oy birliğiyle karar verilmiştir.

Tütün Ürünleri

Katılımcılar gençler arasında ve özellikle de 18 yaş altı bireylerde tütün ürünleri tüketiminin azaltılması üzerine odaklanmıştır. Sağlığa zararlı elektronik sigaraların da yaygın kullanımının önüne geçilmesi konusunda görüş birliği sağlanmış, bunun için sigara ve tütün maddesine ek vergi getirilmesi önerilmiştir.

Bununla birlikte sigara fiyatlarının artması gerekliliğiyle ilgili belli bir karara varılamamıştır, karşı argüman olarak yasal olmayan yollarla satılmasının olasılığı konuşulmuştur.

Ayrıca nargile denetimlerinin daha verimli bir hâle getirilip sıklaştırılması noktasında hemfikir olunmuştur. Bunun özellikle 18 yaş altında nargile kullanımını azaltabileceği vurgulanmıştır.

Beslenme ve gıda güvenliği

Okullarda küçük yaştan başlayarak her yaş grubuna özel şekilde hazırlanmış, uygulamalı beslenme eğitimi verilmesinde görüş birliğine varılmıştır.

Katılımcılar branşlaşmış diyetisyen eksikliğine dikkat çekmiş, bunun artması gerektiği konusunda hemfikir olmuşlardır.

Yerli üretimin daha sık denetlenmesi ve toplumun gıda denetimi hakkında bilinçlenmesi konusunda katılımcılarımızın tamamı hemfikir olmuştur. Bu denetimin daha etkin ve sistemli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için küçük çapta tarımla uğraşan üreticilerin kooperatif çatısı altında bir araya getirilmesi gerekliliği katılımcılarımız tarafından işaret edilmiştir. Katılımcılarımız ayrıca bu denetim mekanizması içerisinde otomasyon ve elektronik sistemlerden azami derecede yararlanılması gerektiğini vurgulamıştır.

Ruh Sağlığı

İlk ve ortaöğretim deneyimleri konuşulan tartışmalarda bireysel olarak okul yaşamlarında psikolojik stres altında yeterli yardıma ulaşımın bulunmadığı kanısına varılmıştır.

Tartışmanın geri kalanında ise okullarda psikolojik destek için rehber öğretmenin yanı sıra başka bir görevlinin daha bulunması gerektiği üzerinde mutabık kalınmıştır. Üniversitelerde ise yüksek lisans öğrencilerinin lisans öğrencilerine de belli bir eğitim aldıktan sonra destek verebilmesi önerilmiştir.

Genel olarak gençler arasında ruh sağlığının ve bunun konuşulmasının tabu hâlinde olduğu hususunda hemfikir olunmuştur.

Sağlık Verileri

Tartışmaların sonucunda sağlıkla ilgili araştırma yapacak ve istatistik çıkaracak bir kurum kurulması gerekliliği vurgulanıp, kurulma gereksinimi yönünde oy birliği sağlandı.

Kanser

Kanser konusunda ÷lke çapındaki verilerin tutulabilmesi için onkoloji hastanesiyle iş birliği içerisinde Sağlık Bakanlığının da dâhil olduğu bir istatistik kurumunun kurulması gerekliliğinde görüş birliğine varılmıştır.

Sağlık ocaklarında kanser hastaları için ekipman artışı olması konusunda hemfikir olunmuştur.

Onkoloji alanında çalışan doktorların yetersizliğine dikkat çekilirken, bu alanda çalışan doktorları performans değerlendirilmesi ile ödüllendirilecek bir sisteme olumlu bakılmıştır.

Ayrıca kanser hastalarının tedavi seçenekleriyle ilgili daha çok bilgilendirilme yapılabileceği üzerinde duruldu.

Sağlık ğrencileri

Katılımcıların hemfikir olduğu önemli bir nokta ise KKTC'de sağlık konusunda eksik branşların olduğu ve bunları gidermek için kontenjanla birlikte bu bireylerin eğitimi için motive edici bir destek verilmesidir.

Kuzey Kıbrıs'taki üniversitelerde de eğitim gören generle ilgili toplanan istatistiklerle birlikte sağlıkla ilgili belirli bölümlerde, örneğin eczacılık, fizyoterapi, tıp gibi bölümlerde yerli ğrenci alımına kota konulması konusunda görüş birliği sağlanmıştır.

Komitede son olarak sağlık ğrencilerinin sorunları konuşulmuştur ve bu sorunların takibi amacıyla bir platform oluşturulması noktasında hemfikir olunmuştur.

TOPLUM A KOMİTESİ

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Ülkemizde ekonomik, politik ve sosyal anlamda cinsiyet eşitliğinin olmadığı konusunda fikir birliğine varılmıştır.

Ülkemizde toplumsal cinsiyet eşitliğini geliştirmeye yönelik yeterli politika uygulanmadığı konusunda fikir birliğine varılmıştır.

Aynı şekilde, ülkemizde varlığını sürdüren siyasi partilerde de toplumsal cinsiyet eşitliği politikalarının yeterli olmadığı konusunda görüş birliğine varılmıştır.

Toplumumuzda var olan cinsiyet rollerinin yıkılması konusunda fikir birliğine varılmıştır.

Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak adına bu rollerin her ne kadar çoğunlukla kültürel olsalarda terk edilmeleri gerektiği konusuna değinildi.

Toplumsal cinsiyet eşitliğinin güçlendirilmesi için pozitif ayrımcılık yapılması konusunda katılımcıların büyük bir çoğunluğu çekimser kalmıştır.

İnsan Hakları

İnsan hakları başlığının ilk sorusu olan, ifade özgürlüğü hakkının bir sınıra tabi tutulması gerektiği konusunda fikir birliğine varılmıştır.

Aynı şekilde makam sahibi kişilere yönelik hakaretin ise ifade özgürlüğü sınırlarına dâhil olmadığı konusunda katılımcıların çoğunluğu fikir birliğine varırken, önemli bir kısmı ise söz konusu eylemin ifade özgürlüğü sınırlarına dâhil olduğu konusunda uzlaştı. Buna ek olarak azımsanmayacak bir sayı ise bu konuda çekimser kaldı.

Tarih

Tarihi bilgi söz konusu olduğunda tek bir gerçek olabilir mi, yoksa tarih bilgisi perspektiflerden mi ibarettir sorusunda ise; katılımcılar neredeyse eşit derecede ayrışım göstermişlerdir.

Gençler arasında tarih bilincinin yeterli olmadığı konusunda fikir birliğini varılmıştır.

Aynı şekilde devletimizin tarihî eserlerle ilgili politikasının yeterli olmadığı konusunda fikir birliğine varılmıştır.

Gece Kulüpleri

Gece kulüplerinde seks işçiliği yerine, seks köleliği olduğu konusunda fikir birliğine varılmıştır.

Aynı şekilde bu mekânlarda yeterli denetimin olmadığı konusunda çoğunlukla fikir birliğine varılmıştır.

Gece kulüplerinin kapılabilmekle olasılığı konusunda ise katılımcıların büyük bir çoğunluğu bu mekânların kapatılabileceklerini, önemli bir çoğunluk ise kapatılamayacaklarını savundu.

Bunlara ek olarak bu tartışma sürecinde bu mekânlardaki seks köleliğini ve denetimsizliği çözmeye yönelik fikirler ve olası modeller tartışılmıştır. Bu sektörün mekânsal boyuttan bireysel boyuta indirgenmesi ve sektör çalışanlarının sahip oldukları özgürlüklerin artırılması konusu tartışılmıştır.

Fırsat Eşitliği

Katılımcıların tümü hayat planlarını gerçekleştirirken yeterli desteği görmedikleri konusunda fikir birliğine ulaşmıştır.

Aynı şekilde katılımcıların büyük bir çoğunluğu hayat planlarının gerçekleştirirken engellerle karşılaştıklarını belirtmiştir. Bir kısım katılımcı ise bu hususta çekimser kalmıştır.

Gençlerin hayat planları konusunda yeterli yönlendirmeye sahip olmadıkları konusunda fikir birliğine varılmıştır.

Askerlik

Katılımcıların eşit derecede ayrışım gösterdiği bir diğer nokta ise mevcut şartlar altında zorunlu askerliğin gerekliliği hususudur. Böylece katılımcılar bu konuda eşit derecede pozitif ve negatif fikir birliğine varmışlardır.

Zorunlu askerliğin devam edeceği varsayımında, kadın ve erkeğin eşit derecede asgari yükümlülüğe sahip olmaları konusunda fikir birliğine varılmıştır.

Vicdani ret hakkının gençlere tanınması hususunda fikir birliğine varılmıştır.

Vicdani ret hakkına dahil olarak, zorunlu askerliğin, zorunlu kamu hizmeti olarak değiştirilmemesi hususunda katılımcılar fikir birliğine varmışlardır.

Vicdan Hürriyeti

Ülkemizde vicdan hürriyetinin varlığı konusunda katılımcıların büyük bir çoğunluğu çekimser kalmıştır.

Bu bağlamda toplumumuzda farklı dünya görüşlerinin özgürce ifade edilebildiği konusunda katılımcıların çoğunluğu fikir birliğine varmışlardır. Lakin önemli bir sayı ise bu konuda negatif görüş bildirmiştir.

Spor

Katılımcıların büyük bir çoğunluğu kişisel yaşamlarında yeterince spor alanında aktif olmadıkları konusunda fikir birliğine varmışlardır.

Aynı şekilde katılımcıların büyük bir çoğunluğu, ülkemizin hâlihazırdaki durumunun vatandaşları aktif yaşamdan uzaklaştırdığı konusunda görüş birliğine varmıştır.

Siyasal Temsiliyet ve Siyasal Farkındalık

Katılımcıların tamamı, ülkemizdeki siyasal katılımın birinci motivasyonunun ailevi çıkar elde etmek olduğu hususunda fikir birliğine ulaşmıştır.

Katılımcıların büyük bir çoğunluğu tek bölgesel seçim sisteminin doğru sistem olduğunu düşünmedikleri yönünde fikir beyan etmiştir.

Böylece, karma seçim sistemini doğru bulanlar büyük bir çoğunluğu elde ederken, oldukça önemli sayıda katılımcı da bu konuda çekimser kalmıştır.

Ülkemizde siyasal alanda fişleme listesi olup, olmadığı hususunda katılımcıların büyük çoğunluğu çekimser kalmıştır.

Siyasi partilerin gençleri amaç elde etmek uğruna piyon olarak kullandığı hususunda fikir birliğine varılmıştır.

TOPLUM B KOMİTESİ

İnsan Hakları Bildirgesi

Toplumumuzda insan haklarının arka plana atılıp gasp edildiği alanlar olduğu konusunda herkes benzer bir görüş paylaştı. Bunun üstüne bazı alanlarda, bazı insanlara ödeme eşitsizliği konusunda ve özel sektörde insan haklarının gasp edildiği zamanlar olduğu konusunda hemfikir olunuldu.

Fakat ülkemizde din ve ibadet özgürlüğü olduğu konusunda bir konsensüse varılamadı. Herkesin istediği dine istediği şekilde mensup olabileceği ve buna kimsenin karışmadığı argümanına karşı sırf giyinen dinî kıyafetlerden dolayı ayrımcılığa maruz kalındığı zamanların hayli mevcut olduğu argümanı vardı.

Tercihe göre düzgün sendikalaşmanın insan hakkı ve gerekli olduğu konusunda kimse karşıt bir görüş bildirmemesine rağmen bu konunun çok etkenli olmasından ötürü daha kapsamlı tartışılması gerektiği kanısına varıldı. Bu sonuca sebep olarak sadece “sendikalaşma iyileştirilsin” veya “devlet daha öncül olsun” demenin yetersiz olacağı konusunda herkes aynı görüşte bulundu.

Ülkemizde kamu hizmetlerine erişim noktasında akraba kayırmacılığının hayli mevcut olduğu ve bunun aslında insanların bireysel haklarına bir ihlal olduğu konusunda da komite hemfikir oldu.

Aktivizm

İlk olarak oturumdaki insanlara devletin sosyal aktivizmin önüne geçtiğini düşünüp düşünmedikleri soruldu ve çoğunluk böyle düşünmediğini söyledi. Çoğunlukla isteyen istediği şekilde aktivizm yapabileceği argümanı ve bu argümanı destekleyen örnekler konuşulsa da, devletin kârına olmayan durumlarda aktivizmin bir şekilde önüne geçildiği de savunuldu.

Yukarıdaki tartışmada zıt görüşler çıkmasına rağmen, yapılabilir ama devlet tarafından tercih edilmeyen bir talebi bir kitlenin kafaya koyması durumunda, o kitlenin o talebi yaptırabileceği düşüncesi herkes tarafından onaylandı.

“Bazı insanlar aktivizmi gerçek amacını başarmak için değil, sadece popülizm ve sosyalleşebilme amaçları için kullanmaktadır.” cümlesi hakkında katılımcılar çoğunlukla cümleye katılır bir eğilim sergiledi.

Bu cümlenin üstüne aktivizmin başarılı olması için farkındalığın şart olup olmadığı sorulduğunda önemli bir oy çokluğuyla bunun gerçekten bir şart olduğu düşünüldü. İnsanların öyle ya da böyle orada bulunmasının da hatırı sayılır bir önemi olduğu savunulmasına karşıt amacı için orada bulunmayan insanlar tarafından yapılan aktivizmin amacına ulaşmasının çok zor olduğu dile getirildi.

Asayiş

Katılımcılar polisin şu anki genel durumunu net bir şekilde beğenmediklerini ve polisin kendilerine güven vermediğini ifade ettiler.

Bu durum hakkındaki önerilerden biri polisin herhangi bir davranışında dolaylı ya da doğrudan halka hesap vermesi gerekeceği bir mekanizmanın hayata geçmesiydi. Bu öneri önemli bir oy çokluğuyla kabul edildi.

Durumun iyileştirilmesinde bir diğer gereksinim olarak da polisin şahıslara göre hareket etmeyi bırakması ve bu konuda önlemler alınması gerektiği konuşuldu ve bu görüş herkes tarafından paylaşıldı.

Sanat

Sanatta yeterli imkân olmadığı ve verilecek imkânların önem sırasında sanatın hak ettiği yerde olmadığı konularında önemli bir oy çokluğuyla mutabık olundu. Burada ülkemizde

daha önemli alanların olduğu ve bu alanlara imkân sağlamanın daha öncelikli olduğu argümanlarına karşıt olarak sanatın bir toplumun olmazsa olmazlarından olduğu ve hele de ambargoların var olduğu bir ülkede sanat ihracatının öneminin normalden de fazla olduğu gibi düşünceler yer aldı.

Ülkemizde sanata ancak markalaşmayla değer verildiği konusunda herkes fikir birliği içerisindeydi. Bunun ışığında sanatımızda artık bir markalaşma olması, popüler kültüre uygun yerli ürünlerin üretilmesi, reklam bütçelerinin artırılması, okulda sanatı daha iyi aşıl原因 dersler olması ve sanatın düzgün bir gelir kapısı olabilmesi için düzgün bir bilişim yasası geçirilmesi gereklilikleri oturumdaki herkes tarafından kabul gördü.

Sansür konusunda çok verimli bir tartışmaya gidildi. Herkesin hemfikir olduğu bir nokta toplum eğitiminin yükselmesi ve insanların objektif bir pencereden olayları değerlendirebilmesi koşulunda aslında sansüre gerek olmayacağı oldu. Ancak hâlihazırdaki durum hakkında ne yapılması konusunda fikir birliğine varılamadı.

Toplumsal Cinsiyet Kalıpları

Toplumsal cinsiyet kalıplarının ülkemizde yeniliğe açık olup olmadığı sorulduğunda katılımcıların büyük çoğunluğu bu kalıpların yeniliğe açık olduğunu düşündü. Bazı katılımcılar bazı kalıpların hâlâ daha sapasağlam durduğunu tecrübe etseler de diğer katılımcılar ülkemizdeki kalıpların nesilden nesile gitgide daha da yıkıldığını gözlemlediklerini belirtti.

Toplumsal cinsiyet kalıplarını yıkmak için herhangi bir tür kotaların işe yarayıp yaramadığı sorulduğunda katılımcılarda nasıl bir kota olacağına fikir birliği gözlemlenmese de bir çeşit kotaların işe yarayabileceği düşüncesi yönünde bir eğilim oldu. Kotaların aslında gerçek bir çözüm olmayacağı tezine karşıt olarak kotalar sayesinde çocuklara rol model olabilecek insanların çeşitliliğinin artacağını önerildi.

Kadınların askere çağırılması konusu açılınca katılımcılarda çoğunluk bu fikre sıcak baktı. Askerliğin kadının yaratılışına uygun olmadığı argümanı karşısında cinsiyet eşitliği baz

alındığında günümüzdeki sistemde kadınların da askere gitmesinin gerekli olduğu argümanı çıktı.

Kent-Kırsal Fırsat Eşitliği

Kent ve kırsalda fırsat eşitliğinin olup olmadığı konusunda bütün katılımcılar bu eşitliğin olmadığını söyledi. Başlıca eğitim seviyesi, ulaşım ve sağlık gibi konularda kırsal bölgelerin daha kötü bir durumda olduğu görüşü herkesçe paylaşıldı. Eşitsizliğin ola ki kaçınılmaz olması durumunda bile her kesimden insanın asgari bir yaşam standardına ulaştırılması gerektiği konusunda mutlak mutabakata varıldı. Eşitsizliğin giderilmesinde bir adımın da her kesimden çocukları ve gençleri olabildiğince sık bir araya getirmek olduğu öne sürüldü ve herkes tarafından kabul edildi.

“Sosyal devlet ilkelerince kırsal-kentsel eşitsizliği en aza indirmeye çalışılmalıdır.”
cümlesiye katılımcıların önemli bir çoğunluğu tarafından kabul gördü.

Erkekler İçin Cinsiyet Eşitliği ve Güzellik Yarışmaları

Cinsiyet eşitliğinin, bütün toplum için olduğu kadar, erkekler için de önemli olduğu ve erkeklerin de eşitlik ilkelerine dayanan feminizme ihtiyacı olduğu konusunda herkes mutabık oldu.

Fakat toplumumuzda kadınların feminizme daha çok ihtiyacı olup olmadığı sorulduğunda önemli bir kısım an itibariyle durumun böyle olduğunu düşündü. Kadınların günümüz şartlarında nasıl daha fazla ezildiği örnekleri farklı katılımcılar tarafından anlatıldı, fakat feminizmin herkese feminizm olması gerektiği argümanı da tartışma içinde mevcuttu.

Güzellik yarışmalarının toplumumuzda olumlu bir etkiye sahip olup olmadığı sorulduğundaysa önemli bir çoğunluk bu yarışmaların olumlu bir etkiye sahip olmadığını söyledi.

Üstteki sorunun üstüne ülkemizdeki güzellik yarışmalarının kaldırılmasının gerekip gerekmediği soruluncaysa net bir konsensüse ulaşamadı. Kaldırılmaması için önemli argümanlar arasında bazı insanların bu yarışmalara hazırlanmak istemeleri, mesleklerinde yardımcı olmalarını arzuladıkları vardı. Bunun karşısındaysa güzellik yarışmalarının objeleştirici, kadınları komplekse sokan boyutları konuşuldu ve tartışıldı.

Gençlerin Siyasi Kuruluşlardaki Durumu

Oturumdaki neredeyse bütün insanlar siyasi partilere bağlantılı olmanın sonucunda dezavantajlı duruma düşülebileceğinden gençlerin siyasi partilerle kendilerini bağdaştırmak istemeyebilecekleri konusunda büyük çoğunlukla hemfikir oldu.

Gençlerin neden siyasi atılım konusunda çekince duydukları tartışılırken buna sebep olarak daha önce denenmiş ve sonuca ulaşamamış gayretlerin izleri verildi, ve komitenin çoğunluğu tarafından onaylandı. Burada öncekilerin verdiği hayal kırıklıklarının gençlerde yarattığı umutsuzluk hissiyatı enine boyuna anlatılırken karşı argüman olarak öncekilerin doğru şekilde denemediği, gençliğin doğru adımlarla hedeflerine ulaşabilecekleri savunuldu.

Oturumdaki insanlara siyasi partilerin gençlerin görüşlerini ancak siyasi ajandalarına uygun olduğunda önemsediklerini düşünüp düşünmedikleri sorulduğunda gençler önemli bir çoğunlukla bu yönde düşündüklerini dillendirdi.

Oturumdaki herkes, toplumumuzun tamamının katıldığı ortak noktalarda siyasi kuruluşların bir araya gelip o sorunların üstüne gitmeleri gerektiği görüşünde hemfikir oldu.

Siyasi partilerin daha kucaklayıcı bir imaj çizmeleri için gençlik kollarına insan alırken daha aktif ve eleştirel insanların alınmaya çalışılması komitedeki insanların önemli bir çoğunluğu tarafından mantıklı bir öneri olarak görüldü. Zaten hâlihazırda gençlik kollarında bulunan insanların da böyle davranmaya teşvik edilmeleri gerektiği de savunuldu.

Komite, gençler inisiyatif alınca siyasi kuruluşların ve hükûmetin maddi ve manevi destek vermesi gerektiği konusunda önemli bir çoğunlukla hemfikir oldu. Öneriye çekimser bir

argüman olarak maddi ve manevi destek verenlerin yapılan işe karışmaları kaygısı dile getirildi.

Bu konuda son olarak farklarımız göze alınmadan gençlerin ortak sorunlarını konuşabileceği bir gençlik yapısının kurulması gerektiği konusunda oturumdaki insanlar tamamen hemfikir oldu.

Gençlerin Deneyim İhtiyacı

Gençlerin deneyim eksikliğini gidermek için staj ve gözlem olanaklarının artırılması ve olanlar hakkında daha farkında olmaları sağlanması gerektiği konusunda komitenin tamamı hemfikir oldu.

Bu staj veya gözlem olanaklarının işverenler tarafından hatırlarının sayılması için staj veya gözlemlene dönemi boyunca yönetici-stajyer arasında çift yönlü bir denetim sağlanmasının gerektiği belirtilmiş ve yine herkesçe uygun görüldü.

Son olarak okulların gençlere ilgi alanlarına göre, staj veya gözlemlene olanakları bulması ve gençleri genç yaştan iş dünyasıyla tanıştırmayı önerisi de yine komitede herkesin mutabık olduğu bir öneri oldu.

Cinsel Yönelimler

Bazı cinsel yönelimlerin toplumumuzda yeteri kadar özgürlüğü olmadığı konusunda karşıt görüş olmadı. İnsanların farklı cinsel yönelimler hakkında daha fazla konuşması ve eğitilmesi gerektiği konusunda da hemfikir olunuldu. Atılacak en önemli adımlardan birinin de çeşitli cinsel yönelimlere sahip insanların, insan hakları ışığında artık kendilerine yasa altında yer bulabilmeleri olarak belirtildi ve komitedeki herkes yine hemfikir oldu.

Önemli bir çoğunluk bir kişi işe alınacakken cinsel yöneliminin işe alınırken ne kadar kalifiye olduğunun önüne geçtiği görüşünü paylaştı.

İnsan Hakları (İşkence)

Suçun boyutuna göre işkencenin meşrulaştırılabileceği konusunda bir konsensüs sağlanamadı. Polisin şiddet uygulayabileceği zaman ancak meşru müdafaa durumunda olabilir argümanı sunuldu. Buna karşın şimdiki cezaların yeteri kadar caydırıcı olmadığı görüşü verildi.

Nesil Farkları

1991-2001 arası doğmuş gençlerin hayatlarının önceki nesillere göre farklı olduğu ve arada giderilmesi gereken iletişim sorunlarının olduğu görüşü çoğunlukla kabul edildi. Farklılık olsa da sorun demenin yanlış olabileceğini düşünenler de oldu.

Yeni neslin eski nesildeki teorik bilgiden yararlanarak pratik atılımlarda bulunması gerektiği yine büyük bir çoğunlukla mantıklı bir öneri olarak görüldü. Bu öneride eskilerin yaptığı hatalar göz önünde bulundurularak hareket edilmesi gerektiği argümanı baz alındı.

Son olarak da nesiller arası iletişimin artması gerektiği önemli bir çoğunluk tarafından onay gördü. Buna rağmen düzgün bir iletişim kurulsa bile sonuç olarak önemli bir farkın olmayacağını düşünenler de oldu.

EKİBİMİZ

Organizasyon Komitesi

Başkan: Mustafa Özbilgehan

Asbaşkan: Mehmet Göksu

Koordinatör: Ardıç Taşcıoğlu

Üyeler: Direnç Berksel, Adil Bey, Senalp Canlıbel, Barkın Cihanlı, Fuat Çakıcı, Arda Çileker, Fatma Dalokay, Şenay Gökçebel, Tülin Hikmet, Rüya Özkaya, Selin Özuslu, Kemal Ruso, Cemal Uysal

İçerik ve Moderasyon Ekipleri

Çevre Komitesi: Adil Bey, Şenay Gökçebel, Ege Kaçmaz, Gülşen Ünveren, Berke Dağlı

Eğitim Komitesi: Asil Ataner, Doruk Günalp, Taylan Özöncü, Selin Özuslu, Barış Varoğlu

Ekonomi Komitesi: Asilsu Asil, Diva Başay, Senalp Canlıbel, Berke Dağlı, Celal Özkızan, Cemal Uysal

Sağlık Komitesi: Direnç Berksel, Suna Cenk, Umay Öksüz, Çağın Şehit, Sürel Pembe Uluçay, Asilsu Asil

Toplum Komitesi: Sergen Bahçeci, Fuat Çakıcı, Arda Çileker, Mehmet Hatipoğlu, Tülin Hikmet, Rüya Özkaya

Teknik Komite

Başkan: Ardıç Taşcıoğlu

Asbaşkan: Doğa Özbilgehan

Organizasyon Komitesi Başkanı Birinci Asistanı: Sedat İzcan

Organizasyon Komitesi Başkanı İkinci Asistanı: Şerife Ertay

Bilişim Sorumlusu: İlkut Kutlar

Grafik Tasarım Sorumlusu: Güzen Aknar

Üyeler: Doğa Arca, Polen Bareke, Ahmethan Bozkurt, Kamil Çayır, İbocan Ercan, Nisan Erkan, Gizem İnce, Deniz Kırlar, Sertan Hasan Koçan, Umay Mear, Vedia Özkader, Öztekin Öztekiner, Merin Serdarlılı, Berfin Süreç, Lütfiye Şingirli